

Faragó Jánosné

BÚCSÚK, BÚCSÚVEZETŐK JÁSZÁROKSZÁLLÁSON

Városunk lakosságának zöme a jász ősök ivadéka.

A jász társadalomban mindig nagy szerepe volt a lakosság ~~összetétel-~~ének kialakításában a vallásnak. Amikor a történelem folyamán meg-
- ritkult a lakosság, azokat a jövevényeket fogadták be, akik katolikusok voltak. A vallásos érzés és a katolikus öntudat magas foka jellemző jász vonás.

A jeles napokhoz fűződő szokások a vallásos érzés elmélyítésére adnak alkalmat. Ilyen szokás a Szent Család szálláskeresése adventben, a Mária-mennyegző februárban, a Szent József kilencede márciusban, a keresztúti ájtatosság nagyböjtben, a búzaszentelés, az úrnapi sátorkészítés és körmenet, a májusi és októberi, meg a júniusi Jézus Szíve litánia, újabban minden hónap 13-án 12-13 óráig közös ájtatosság a Fatimai Szent Szűz tiszteletére.

Hacsak tehetette a nép, még a 2-3 óra járásnyira levő tanyákról is bejött a templomba vasárnap, különösen Mária ünnepeken, a templomuk és a Havi Boldogasszony kápolna búcsújára, Mindenszentek és a Halottak napjára és a karácsonyi éjféli misére is. Ha rossz idő volt, ha nagyobb munka volt, akkor is. Kivétel az aratás és élet betakarítása. Ilyenkor szűknek bizonyult városunk szép temploma, mely a Csörsz-árkára épült az 1768-as években.

A hagyomány szerint barátok kolostora is állott a mai parochia helyén. Az itt élő ferencesek látták el a hívek lelki gondozását. Az ifjúság vallásos nevelését eredményesen segítették 1920 óta a mai napig, megszakítás nélkül, a Kalocsai Iskolanővérek.

Városunkban két búcsút tartanak: pünkösöd utáni vasárnap, Szentháromságkor – a nagytemplomban – és augusztus 5-én Havi Boldogasszony napján a kápolnában.

A nagytemplomi búcsúra a tanyák lakói és az eltelepült árokszállási rokonok is hazajöttek. Délelőtt részt vettek az ünnepi nagymisén és körmeneten, csak az ünnepi ebédet követte a vidám szórakozás.

Különös meghittséget adott a Havi Boldogasszony búcsú. Az ünnep előestéjén már zászlókkal, énekszóval gyülekeztek a környékről, a búcsúsok, akiket a kápolnánk kis harangja hívogatott ide. Az érkezők a kápolnába tértek be ima és ének köszöntéssel:

Mária búcsús hívei, kik most idejöttetek,

Havi boldogságos Szűzhöz Isten hozott titeket.

Mikor az est beállt, a 14 stáció képével felálltak a kápolnát körülvevő tisztáson. Minden búcsús kezében gyertya vagy lámpás égett, s annak lihegő lángja mellett körbejárva végezték el a stációt.

Ének és imádság mellett töltötték az éjszakát. Másnap a városi templomban ilyenkor elmaradt a nagymise. A városi nép zászlókkal énekszóval vonult ki a kápolnai misére. Az ottlevők a búcsúvezetővel zászlókkal fogadták, s mikor közelükbe értek, a zászlókat meghajtották egymás előtt.

Az énekeket, a közös imákat a búcsúvezetők irányították. A búcsúvezetők közül ki kell emelnem Garics Antalt, Garics Ferencet, de Varga Lajost és Szabó (Vak) Émánt és Rédei Ignácot is, akik népekesek voltak és a Havi Boldogasszony tiszteletére énekeket is szereztek.

Ezeket az énekeket diktálták, vagyis soronként előénekelték, a hívek pedig utánuk zengték. Nyomtatásban is megjelentették és a búcsúk alkalmával árusították.

Ezeket az énekeket, imákat részben maguk szereztek, másik részét egymástól eltanulták. Varga Lajosról Tóth Ferencné és Kaszab Jánosné ágóilakosok közölték, hogy Árokszállásról Ágón át a Mátra aljáig is elvándorolt, az összegyűlteket tanította. Megkedvelte a nép, mivel népballada-szerűen mondta el a Havi Boldogasszony legendát. Sokan búcsúfiaként vittek haza ezeket az énekeket és a mai napig is megbecsülik. A legendák nemzedékről nemzedékre szállnak.

Mivel a kápolna a Gyöngyös-patak mellett a falu északi részén van, a szép környezete fokozta az Adácsról, Hortról, Erkről, Vámosgyörkről, Atkáról, Nagyrédéről érkező hívek áhíthatát. Meg is csodálták az emberek. Erről így énekelt Varga Lajos és Vak Émán:

*„És Te kijelölted a választott helyet,
Az által, mert egy éjjel oda hó eset.
Hozzád jöttünk és kérünk, hogy oltalmadba végy,
Havi Boldogságos Szent Szűz százszor üdvöz légy!*

Ma is vannak szép számban búcsúvezetők és vallásos összejövetelek előimádkozói és énekesei: Így Lukács Mária, Tóth Ferencé, Pittner Margit, Bozsik Lászlóné, Nemoda Alajosné, Dósa Géza, Guba Magdolna, Solymosi Mária. Ők a helyi énekesek kiadványaiból énekelnek, melyet rendszerint a nagyszülőktől, szülőktől örökölték. Az éneklés módját, a búcsúk rendjét kiskorukban lesték el a búcsúk, a vallásos összejövetelek alkalmával.

Garics Ferenc, mint lóhajtó fiú tíz évig ment a mátraverebélyi Szentkúthoz édesapja és nagybátyja kíséretében.

Az ő közlése szerint:

A gyalogos zarándokút rendje (1912-1942-ig):

A Szentkút 66 km-re van, ezért majdnem négy napot vett igénybe az út. Általában két kocsi is indult a zarándoklók mögött. Az egyik Garics Ferencné volt, a másikkal Herczeg Pista bácsi indult. A sátoros kocsikra az élelmet tették batyuban, meg azok is felültek, akik a gyaloglást nehezen bírták. A batyu elviteléért 1 pengőt fizettek, aki fel is ült, az meg 5 pengőt.

Csütörtökön déli harangszó alatt indultak. Két zászlót és a felvirágozott keresztet is vitték. Utánuk a búcsúvezető ment, akit a hívek követtek. Estére Gyöngyöspatán háltak.

Pénteken hajnalban 4 órakor indultak tovább. Szurdokpüspökibe már a misére megérkeztek, amin részt vettek. Reggeli után mentek tovább, délre Tarra értek, ahol ebédelték és megpihentek. Amikor falun mentek keresztül, énekeltek, a határban a rózsafüzért imádkozták.

4 óra körül érkeztek a búcsújáráshelyre. Megérkezésükkor harangoztak a kegytemplomban, ahová énekelve mentek be, és imával köszöntötték a Szűz Anyát. Ezután a saját menedékházukban pihentek. Azok a falusiak, akiknek nem volt menedékházuk, azok a *lurdi barlangnál* imával és énekléssel töltötték az éjszakát.

Szombaton délelőtt a stációt járták körmenettel, majd sokan gyónásukat végezték el. Aki búcsúfiát, mézeskalácsolvasót, verebélyi botot akart hazavinni, az most vásárolta meg a sátrakban.

Vasárnap délelőtt az ünnepi mise az árokszállásiaiaké volt. A *supellátot* 4 férfi vitte, míg 4 lány lámpást az Oltáriszentség előtt. A kegytemplomból a *lurdi barlanghoz* tartott a menet, amiből messze ellátszott a jászárokszállásiaiak lobogója. Dél lett, mire vége lett a misének. Ebédjük után indultak vissza. Estére ismét Patán háltak.

Hétfő reggelre beértek a gyöngyösi barátok templomába misére. Adácsra ebédidőre értek be. A földúton a Havi Boldogasszony kápolnához érkeztek egy imára és énekre. Vecsernyére értek haza. A templom előtt a pap várta őket, a harangszó is köszöntötte őket. Litánia volt, szentségkítéssel a szerencsés hazaérkezésért.

Három búcsúvezetőről szeretnék külön szólni. Vak Émán és Varga Lajos népi énekesekről.

Vak Émánt Szabó Emánuellnek anyakönyvezték 1897. augusztus 20-án, Szent István napjára érkezett az a kisfiú, akire mint népénekesre Bálint Sándor professzor is felfigyelt. Városunkban csak *Vak Émán*nak nevezték, mert feketehimlőben elvesztette a szeme világát. Csodálatos módon nem csúfnévként kapta ezt a nevet, hanem megkülönböztetésként, az Alsözögben, a szegény negyedben lakó többi Szabóktól.

Nemcsak nekem, hanem akikkel róla beszéltem, mindenkinek emlékezetében él, ez a szinte daliás termetű, égre emelt arcú ember. Világtalan

létére is csodálatos derű volt az arcán. Még a gyerekek sem féltek tőle, hanem tisztelettel köszöntötték és kitértek útjából. Pedig erre nem is volt szükség, mert biztonsággal közlekedett az utcán, minden követ ismert. Ha esténként a halottonál virrasztva imádkozott, énekelt, s a többiek féltek a sötétben hazaérni, Dósa Géza elmondása szerint így biztatta őket: „Semmit se féljeteK, csak bátran gyertek utánam.”

Amikor a jászberényi fájdalmas búcsú volt, (szeptember 15-én) „éjszakanak vadján” indult neki a 18 km-es útnak. Neki mindegy volt, nappal, vagy éjszaka, ott akart lenni a Szűz Anyánál.

Az unokája nagy-nagy szeretettel beszél róla. Előkerült édesapja, Szabó Mihály anyakönyvi kivonata, melyben a nagyapa foglalkozása népénekes és olvasókészítőnek van bejegyezve. Az olvasókészítést Szlávik Alajos is művelte, akitől Szlávik Cecília tanulta el, akinek tarsolyában ma is ott van a kész olvasó, és a szükséges szerszámok is.

A búcsúvezető Lukács Margit egyszer azt álmodta, hogy végezze el az Oltáriszentség olvasóját:

„Nem tudtam én azt, azért elmentem Émán bácsihoz, Émán bácsi van-e ilyen olvasó?

Van hát gyere megtanítlak!”

Ezenkívül még Émán bácsi Szent Józsefről, Szűz Mária 12 csillagáról szóló énekeket és a Jézus sebe olvasóját, a Szent Család szálláskeresésére szóló olvasót is megtanította.

A nép nagyon szerette Émán bácsit, tekintélye volt búcsún és halottvirrasztásnál is, pénz és természetbeni adományokkal segítették, disznóölés-kor, karácsonykor kóstolót vittek a Gyóni ucában levő szerény, de tiszta házába, ahol magam is megfordultam.

A népénekesek és énekírók között nevezetes egyéniség Varga Lajos, akinek énekeit ma is éneklük a búcsún, halottaknál, verses bibliáját ma is olvasgatják Jászárokszálláson, melyet örök emlékül írt, s ez az Ó- és Új Szövetség.

„Mindezek után Isten gondviselésébe, a Boldogságos Szűz Mária oltalmába ajánlva vagyok.

Jászárokszálláson 1899. év mindenszentek havának első napján Krisztusban szerető testvéred

Varga Lajos.”

Ki lehetett ez a Varga Lajos, aki ezer oldalon versben írta meg a Bibliát? Aki a tanyavilágban vendégeskedett? Akik Ágón még emlékeznek rá, szent embernek tartották, tisztelték. Boldogok voltak, ha imát, éneket tanulhattak tőle. Becses vendégükként fogadták otthonukban. Nem tartotta titokban, hogy református vallásúnak született. A katolikus vallás jeles napjaira szerzett imáit és énekeit elfogadták, magukénak tartották.

Kaszab Jánosné, sz. Rédei Margit (1915) aki Jászágón Tanya 442/1 szám alatt lakik, közölte Varga Lajosról a következőket:

„Édesapja Rédei Alajos, aki ugyancsak Ágón a gyarokparti tanyán lakott, sokat beszélt Varga Lajosról, annál is inkább, mert Jászárokszálláson az Ősz utcai házát kivette bérbe. Sokat járt nála a tanyán. Itt ismerte meg Kiss Annát, akit meg is szeretett és feleségül is vett, pedig egyszerű tanyai parasztlány volt.”

A tanyán sokat beszélt életéről. Az adatközlő maga is olvasta a versben megírt életrajzát, de mint mondta, ezt is és a „Regélő bácsiban” megjelent fényképét nem tudja megmutatni, mert félelmükben elégették. Ebben a családban Varga Lajos mítikus alakká vált.

Kaszab Jánosné fia már így tudja:

„Varga Lajosnak nem is az vót a neve, hanem Ulászló. Erdélyben gazdag reformátusok voltak a szülei. Ő is elég könnyelmű vót. Egyik alkalommal a barátaival betörték egy káponába:

– Szóliccsuk meg az Istent!

Kővel betörték az ablakot, felfeszítették az ajtót is, meghajigáták a szobrokat. De ő ebbe’ nem vett mán részt, kiment. A káponába villám csapott, a pajtásai odalettek, csak ő maradt meg. Pap akart lenni, de a családja kitagatta, nevit is meg kellett változtatni. Erdélyből Magyarországra jött, így került ide. Itt meg is házasodott. Egyszer még visszament, de nem engedték be a szülei, csak pénzt küldtek vóna ki az inassal, de neki nem kellett. Búcsúra járt, kiadott énekeit árulta és énekelte. Nekünk is van éneke is, meg a Biblia is.”

Kaszab Jánosné őrzi azt a kiadványt, melyet Varga Lajos „Búcsúra menők hajnalcsillaga” címen szerkesztett.

Ebből megtudjuk, hogy azoknak szánta, akik Szentkútra, Szalókra, Besnyőre, Radnára, Pócsra indultak zarándokként. Indulási imát, éneket, útszéli kápolna, kereszt előtti imát énekeket közölt. Töredékben maradt meg az az ima és ének, amivel a kegyhelyen beköszöntek és onnan elbúcsúztak.

Kaszab Jánosné úgy tudja, hogy Varga Lajos tanító volt Jászárokszálláson, ahonnan az egri nyomdába ment.

Tóth Ferencné, ugyancsak Jászágói lakos emlékezetében úgy él, hogy két karját kitérte, a fejét az ég felé emelte és úgy énekelte a szebbnél szebb énekeket, melyeket ők is megtanulták tőle.

A névreszló Bibliában, melyet Egerben nyomtak, a következő műveit sorolták fel:

Szent Anna asszony tisztelete, Nepomuki Szt. János, A bűn hatalma, avagy a nagy villámcsapás, Vezércsillag, Erkölcsi Tükör, A bűnbánók, Ima Jézus és Mária szívéhez, Hathatós ima Jézushoz, Szent Vince, Hajnali Rózsa, Égi gyöngyök, Pádúai Szt. Antal tiszteletére rózsafüzér, Szűz Mária hete, Ima a Havi Boldogasszony kegyképe előtt.

A régi énekesek közül Varga Lajost, Vak Émánt tartották szent embernek, de ma is példamutatónak tisztelik a búcsúvezetőket és az imaalkalmak irányítóit. Közülük kiemelkedő egyéniség a testi fogyatékos, de lelki-ekben gazdag Pittner Margit, aki rózsafüzéres bokorvezető is.

A gyerekek rajongásig szerették mindig. Szinte rendszeres kirándulást szervezett a Havi Boldogasszony kápolnához, ahol imádságra énekekre tanította őket, de a játék sem maradt el. A játék végén, szabad volt egy-egy kéréssel elbúcsúzni a Szűz Anyától.

Ma is öröm volt otthonában találkozni, mert szerényen beszámol arról, hogy mindenkit igyekezett a Jézushoz elvezetni.

Bozsikné szerint egy pap közülünk, valóságos szent ember.

A búcsúvezetők, a népi énekesek énekeikkel, maguk szötte imádságaikkal, de életüket is az egyszerű emberek életéhez közeledtek.

Dr. Antalóczi Lajos cikkében olvastam:

„Az általuk írt énekek, imák úgy éltek az ajkakon, mint a virágon a szépség és az illat.”

Varga Lajos kiadott énekei: (Eredetiben és fénymásolatban)

- 1) Rózsabimbók (Bagó Márton nyomdája, Budapest, I.) 1886
- 2) Mária, Mária segíts! Mária (Bagó Márton nyomdája) 1886
- 3) *Búcsúra menők vezércsillaga*
A zarándokút imái, énekei
indulástól hazaérkezésig (Kohn nyomda, Gyöngyös) 1888
- 4) Ájtatosság ibolyája
(Búcsús ének) Bagó Márton nyomdája, Budapest, 1889
- 5) *A buzgóság hajnalcsillaga* (Bartalits nyomda, Budapest) 1887. Mindenszentek 1890
A buzgóság virágai adventi időben (Bartalits nyomda) 1890
Karácsonyi énekek (Bartalits nyomda) 1890
Nagybőjti ájtatosság (Bartalits nyomda) 1890
- 6) Hétfájdalmú szomorúak vigasztalója (Bartalits nyomda) 1890
- 7) Titkos értelmű rózsa (Gaál Vilmos Jász-Apáthin) 1890
- 8) *Szent Anna virágos kertje*
Szegedi Havi Boldogasszony (Bartalits nyomda, Budapest) 1891
- 9) Üdvözlégy legszentebb rózsafüzér királynéja. 1894
- 10) *Szűz Mária emléke*
Szűz Mária születése
Szűz Mária eljegyzése
Szűz Mária jeggyűrűjéről csodatörténet.

- A szent család futása
 - A gyűrű csodálatos megtalálása
 - A királyné büntetése
 - A dicsőséges család
 - A cédrusfa eredete
 - Pilátus halála (Egri nyomda Rt.) 1895 körül
- 11) Szent Genovéva története (Egri nyomda Rt.) 1906

Évszámok megjelölése nélkül:

- 1) Májusi rózsák Jász-Árokszálláson (Lőw nyomda, Eger)
- 2) Üdvösség rózsái (Lőw nyomda, Eger)
- 3) Názáreti nefelejcs virág (Egri nyomda Rt.)
- 4) *Töviskorona virágok*
Jézus öt sebéről olvasó (A tulajdonos 1928-ban vette)

Ismertebb búcsúvezetők, előénekesek:

Az előbb említetteken kívül:

1) Rédei Ignác	1870 körül
2) Farkas Sándor	1875 körül
3) Ócsai József	(századfordulón)
4) Kiss Jenő	(1905)
5) Kiss Jenőné	(1907)
6) Szarvas Istvánné Lukács Mária	(1915)
7) Nemoda Alajosné	(1914)
8) Bozsik Lászlóné Ivony Margit	(1932)

Vizsgáltam azt is, hogy ki kitől örökölte a búcsúvezetés hagyományait, így Garics Antal Farkas Sándortól és édesapjától, Garics Ferenc a bátyjától, Ócsai József Rédei Ignáctól, míg Nemoda Alajosné Rédei Ignácnétól kapta a férje énekgyűjteményét.

Kiss Jenő feleségének adta át a tudományát, míg Szarvasné Lukács Mária Vak Émántól és Kiss Jenőtől tanulta az imádságokat, énekeket.

Tőlük tudom, hogy a búcsúvezetőknek nemcsak a szervezés (a részvételi díj és misepéNZ beszédése), a zarándokút rendjének, fegyelmének megtartása volt a feladata, hanem személyes példájuk nyomán a hitélet bensőségesebbé tétele is.

Ebben bizonyos feladatokat bíztak meg a csoportjuktól egy-egy tiszteletnek örvendő személyt is. Így Garics Antal segítője Borócsi Bálint, Bódis Alajos, Tóser Ferenc és testvére Garics Ferenc. A mai búcsúk alkalmával Szarvasnének Bozsik Lászlóné, Tóth Ferencné, Faragó Béláné, Mogyoró Alajosné, Dósa Géza és Guba Magdolna a besegítő.

Más népi énekesek kiadványai, melyeket ma is őriznek:

- 1) Ambrus Pál, szentföldi látogató: Legújabb szent énekek (nyomda és évszám)
Ambrus Pál tanyai tanító (Jászárokszálláson): A buzgóság reménycsilaga (Petőfi nyomda Aszód)
- 2) Bakos János (Tar): Legszebb új énekek (Sima Dávid nyomdája, Gyöngyös) 1901.
- 3) Bedő Mihály: Négy új ének az andocsi Sz. Máriához (Bagó Márton) 1899.
- 4) Boda Terézia: Két szép ének és egy ima Szent Anna tiszteletére (Bucsinszka Alajos Bp.) 1865.
- 5) Gáll János, dózsai remete: Istenhez küldendő fohász (Kubicza János Jászberény.)
- 6) Fodor József: Fogolykiváltó Boldogasszonyhoz (Klein Mihály Budapest, Évszám nélkül.)
- 7) Kalla Emilné: Hasznosi Szűzanya (Kovács nyomda, Jászberény) Évszám nélkül.
- 8) Négó József: Szombati áldozat Mária tiszteletére Bagó Márton Budapest, 1881.
- 9) Német Lázár, Szt. Ferenc 3. rendi tag: Négy szép új istenes ének (Bucsánszky Alajos Budapest, évszám nélkül)
- 10) Oláh István és neje: Szent Antalhoz énekek (Pesti nyomda Jászberény) Évszám nélkül.
- 11) Oláh István és neje: Szentkuti Szűzhöz, árva éneke (Pesti nyomda Jászberény) Évszám nélkül
- 12) Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekek (Bagó Márton Budán) 1876.
Orosz István (Jászladány): Legszebb új ének Jézus szívéhez (Bagó Márton Budán) 1876.
Orosz István (Jászladány): Új énekek a Fájdalmas Máriához (Bagó Márton Budán) 1867.
Orosz István (Jászladány): Szent kereszthez ének 1867.
Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekek Kis Asszony napjára (Bagó Márton Budán) 1879.
Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekek, Mária siralma. Bartalits Imrénél
Orosz István (Jászladány): Új énekek (Bartalits Imrénél Budapest) 1879.

- Orosz István (Jászladány): Új énekek Szent Annához (Bartalits Imrénél) 1879.
- Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekek, 1. Áldozói, Pünkösdi stb. 1879.
- Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekek (Besnyői, Szalóki stb. Bartalits) 1882.
- Orosz István (Jászladány): Új énekek nagyböjtre Bartalits nyomda, 1883.
- Orosz István (Jászladány): Öt Istenes ének (Bagó Márton Budán) 1883.
- Orosz István (Jászladány): Szép új ének Nagyboldogasszonyra Bartalits 1883.
- Orosz István (Jászladány): Szép új ének Nagyboldogasszonyra Bartalits 1883.
- Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekek (Bartalits Imrénél) 1885.
- Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekek (Bagó Márton Budapest) 1886.
- Orosz István (Jászladány): Legszebb új énekfűzet (Bagó Márton Budapest) 1887.
- Orosz István (Jászladány): Énekfűzet Áldozóra, Szentkuti képhez (Bartalits) 1889.
- Orosz István (Jászladány): Szép új énekek Mindenszentekre (Bartalits) 1889.
- Orosz István (Jászladány): A legszebb énekfűzet, besnyői, váczi Szűzhöz 1890.
- 13) Ocsovay Mihály (Csány): Ének az élő olvasóhoz (Nyomda megjelölése nélkül.)
- 14) Seres András: Legújabb ének a váczi Máriához (Bartalits nyomda, Budapest, 303. sz.)
- 15) Szabó Antal: Jászárokszállás Új ének és ima Jézus szívéhez (Balázs Mezőkövesd:
Szabó Antal: Jászárokszállás: 7 szép új ének és ima
- 16) Szécsi Ignác (Kömlő): Özvegyek siralmi, árvák fohásza Rózsa K. 1880.
Szécsi Ignác (Kömlő): Legszebb hat új ének. Bartalits Budapest, 1890.
- 17) Rófusz bácsi Legszebb énekei

Gyűjtésem során előkerültek régi fiókok alá, a megbecsült kiadványok közé rakott énekek közé olyan énekek, imák is, melyet a szerző, vagy összeállítója nevének feltüntetése nélkül jelentettek meg a kiadók. Kiadásuk idején az egyház nem nézte jó szemmel a ponyvának minősített és terjesztését elítélt műveket. Ennek ellenére féltve őrzik ma is, hiszen a valóságos érzést táplálták. Nemcsak az ismert énekesek kiadványait becsülték meg, hanem azokat is, melyek szerzőit nem is ismerték. Ilyenek:

1. Három szép új Istenes ének. Nyomtatott 1789-dik esztendőben,
2. Halotti énekek (Bucsánszky Alajos nyomda 1865-dik esztendőben,
3. Názáreti Jézuska (Bagó Márton nyomda 139. sz. 1875-dik esztendőben,
4. Hat Istenes ének az Úr koporsójánál (Bagó M.) 1872-dik esztendőben,
5. Egy ájtatos imádság a Szentháromsághoz évszám nélkül
6. Négy istenes ének és egy ima Szent Annához (Bagó nyomda) 1869.
7. Három új ájtatos ének, Egek királynéja, sat. Egri érseki liceum, 1869.
8. A szent olvasóról szép ének (Bucsánszky A. nyomdája, Budapest) 1869.
9. A Boldogságos Szűz Mária az ő szent fiát keresi (Bucsánszky A. nyomdája, Budapest) 1867.
10. Ajánlatos imádság Kr. Urunk kínszenvedéséről (Bagó nyomda, 86. sz.) 1867.
11. Az egi fájdalmas Máriához ájtatos ének (Bucsánszky nyomda) 1868.
12. Három istenes ének (Bagó Márton nyomda, Budapest) 1869.
13. A Boldogságos Szűz Máriához két igen szép ének ?
14. Ének Szűz Máriához Mária-Nosztrán gyertyás körmenetre (Horák Egyed, Esztergom)
15. Mennyei kincs, melyre 1858. évben IX. Pius pápa 40 napi búcsút adott (Bagó M. nyomda, 91. sz.)
16. Legszebb új énekek Boldogságos Szűz Máriához (Bucsánszky ny. 229. sz.) 1872.
17. Legszebb új énekek haldoklókért. Szt. Anna, Szt. József olvasója Rózsa K., azelőtt Bucsánszky 1880.
18. Jubileumi teljes búcsú alkalmával végzendő ájtatosság. Egyházmegyei jóváhagyással (Érseki Lyceumi nyomda) 1901.
19. Hathatós imádság a Szentháromsághoz (Rózsa K. nyomda, Budapest) 1905.

Ezeket a szakadozott szélű kiadványokat sok helyen imakönyvként használták, őrizték, nagyszülőktől, szülőktől örökölték. Többüket házilag, cérnával összefűzték. Így Rédei Ignácné, Nemoda Alajosné, Tóth Ferencné, Csatai Mária, Pethes Lászlóné, Kókai Béláné, Ballagó Imréné, Szabó Angelais, akik átengedték e példányokat lemásolásra.

Ha megkértem, hogy énekeljék el a legkedvesebb éneküket belőle, csodáltam, azt az áhitatot, lelki derút, melyet régen Vak Émán, jelenleg Pittner Margit arcán láttam. Szépek voltak számomra azok az órák, melyet köztük töltöttem.

PILGRIMAGES AND THEIR LEADERS IN THE VILLAGE
OF JÁSZÁROKSZÁLLÁS

ANNA FARAGÓ

The title feast to the honour of the Holy Trinity was an important celebration to strengthen the religiosity of the people at Jászárokszállás. The other important feast fell on the 5th August. This feast, Our Lady of Snow is the title feast of the nearby chapel. The locals regularly attended the pilgrimage feast of Mátraverebély.

Pilgrimage leaders and foresingers guided the singing during pilgrimages. The author mentions Antal and Ferenc Garics, Ignác Rédei and introduces Émán (Vak/Blind) Szabó and Lajos Varga pilgrimage leaders' activity in details.

Lajos Varga was one of the most important pilgrimage leaders. His songs and his „Bible written in verse” are very popular nowadays as well.

Pilgrimage leaders were respected and beloved personalities. Their songs and prayers are used in the devotion of the believers.

